

**UCHWAŁA NR XVII/133/19
RADY MIEJSKIEJ W MIĘDZYRZECZU**

z dnia 26 listopada 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 852)

uchwała się, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Międzyrzecz na 2020 rok, jak w załączniku.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Międzyrzecza.
- § 3. Uchwała obowiązuje od dnia 1 stycznia 2020 roku.

Wiceprzewodniczący Rady
Miejskiej w Międzyrzeczu

Andrzej Chmielewski

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Międzyrzecz na 2020 rok.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – zwany dalej Programem – reguluje prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i narkotykowych oraz minimalizację szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i używania substancji odurzających na terenie gminy Międzyrzecz.

Program uwzględnia zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii określone w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 2277) oraz ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii (j.t. Dz.U. z 2019 r. poz. 852).

Program stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych, a także uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii określonych w Narodowym Programie Zdrowia.

DZIAŁ I.

Cele i zadania programu

Program jest kontynuacją systematycznych działań konsekwentnie realizowanych w gminie Międzyrzecz. Jako główny cel programu przyjmuje się podejmowanie działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania powstawaniu nowych problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków, ograniczanie obecnie występujących oraz zmniejszanie ich ujemnych skutków. Program ma na celu dotarcie do jak największej liczby odbiorców.

Cele szczegółowe Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Międzyrzecz na rok 2020 to:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Cel realizowany będzie poprzez zadania:

- 1) wspieranie finansowe i rzeczowe placówek leczenia odwykowego (stacjonarnych i ambulatoryjnych) prowadzących programy terapeutyczne i pomocowe dla osób z rodzin z problemem alkoholowym,
- 2) wspieranie finansowe ponadpodstawowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu współuzależnionych i członków ich rodzin,
- 3) upowszechnianie informacji o placówkach terapeutycznych poprzez opracowywanie i wydawanie materiałów o charakterze informacyjno-edukacyjnym,
- 4) zakup, pozyskiwanie i dystrybucja materiałów informacyjnych - ulotek, broszur, plakatów, książek, czasopism na temat choroby alkoholowej i możliwości jej leczenia oraz narkotyków i ich szkodliwości,
- 5) dofinansowanie szkoleń dla grup zawodowych stykających się z problemem alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie,
- 6) współpracę i dofinansowanie działalności organizacji pozarządowych zajmujących się problemem przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii,

Wskaźnikami realizacji ww. zadań będą:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych
- kwota przeznaczona na wsparcie finansowe placówek leczenia odwykowego

- ilość dofinansowanych programów
- ilość opracowanych i wydanych materiałów informacyjnych
- ilość dofinansowanych organizacji
- ilość dofinansowanych szkoleń i liczba ich uczestników.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel realizowany będzie poprzez zadania:

- 1) wdrażanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedury zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, kierowanie do biegłych w sprawie wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, i innych środków psychoaktywnych, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich w sprawie wydania postanowienia o zobowiązaniu do leczenia odwykowego,
- 2) finansowanie badań i opinii sporządzonych przez lekarzy i psychologów biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego,
- 3) finansowanie opłat sądowych od wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie leczenia odwykowego.
- 4) wspieranie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie (punkty informacyjno-konsultacyjne, ośrodek interwencji kryzysowej, placówki terapeutyczne).
- 5) wspieranie działalności świetlic środowiskowych, świetlic wsparcia dziennego, profilaktycznych, socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- 6) udział w grupach roboczych zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 7) współpraca z instytucjami zajmującymi się m.in. pomocą dla ofiar przemocy: Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną i organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,

Wskaźnikami realizacji ww. zadań będą:

- ilość przeprowadzonych rozmów motywujących do leczenia odwykowego
- liczba osób skierowanych na badania do biegłych sądowych i ilość sporządzonych opinii
- liczba wniosków skierowanych do sądu
- ilość świetlic i liczba dzieci uczęszczających do nich,
- ilość podmiotów zaangażowanych w organizowanie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
- liczba spotkań w ramach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i innych uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Cel realizowany będzie poprzez zadania:

- 1) dofinansowanie programów profilaktycznych, socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych realizowanych w placówkach oświatowych, świetlicach szkolnych i środowiskowych, a także diagnoz w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3.
- 2) dofinansowanie programów i działań profilaktycznych, terapeutycznych, socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych realizowanych w okresie wakacji i ferii zimowych, zajęciach sportowych organizowanych przez placówki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze, organizacje pozarządowe i inne,

- 3) wspomaganie imprez o charakterze kulturalnym (spektakle teatralne, kino, występy muzyczne, konkursy, festyny, heppeningi itp.) podczas, których poruszane będą tematy związane z problemem uzależnień,
- 4) promowanie zdrowego stylu życia poprzez dofinansowanie sportowych zajęć pozalekcyjnych o charakterze rozwojowym, w tym na basenie i innych będących alternatywą dla spożywania alkoholu czy środków odurzających, a także przeciwdziałających przemocy rówieśniczej,
- 5) udział w kampaniach promujących trzeźwość, zwłaszcza kierowane do kierowców i przyszłych kierowców,
- 6) organizowanie i finansowanie działań edukacyjnych dla rodziców,
- 7) edukowanie sprzedawców napojów alkoholowych podczas kontroli w aspekcie konsekwencji prawnych i szkód moralnych wynikających z nieprzestrzegania ustawy.

Wskaźnikami realizacji ww. zadań będą:

- ilość programów profilaktycznych i diagnoz oraz ilość osób objętych działaniami,
- ilość imprez o charakterze kulturalnym podczas których poruszane będą tematy związane z problemem uzależnień,
- liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych,
- ilość podmiotów realizujących pozalekcyjne zajęcia sportowe i ilość uczestników,
- ilość działań edukacyjnych skierowanych do rodziców,
- ilość działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cel realizowany będzie poprzez zadania:

- 1) współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami określonymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
w obszarze szeroko pojętej polityki społecznej, w tym wspieranie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych,
- 2) powierzenie i wspieranie realizacji poszczególnych zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także wypoczynku dzieci i młodzieży organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom w szczególności poprzez finansowanie lub dofinansowanie:
 - wypoczynku dla dzieci i młodzieży dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym w okresie ferii zimowych i wakacji wraz z przeprowadzeniem programów profilaktyki uzależnień,
 - świetlic opiekuńczych, specjalistycznych i innych działających w ramach placówek wsparcia dziennego,
- 3) współpracę z ruchami trzeźwościowymi i samopomocowymi (typu: AA, Al-Anon, DDA i inne),
- 4) organizowanie i finansowanie szkoleń dla przedstawicieli instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych pomagających w rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkotykowych,
- 5) prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnienia od alkoholu i narkotyków,
- 6) współpraca z instytucjami zajmującymi się osobami nietrzeźwymi, polegająca na kierowaniu do nich takich osób z terenu gminy Międzyrzecz, a także podejmowanie działań profilaktycznych po ich doprowadzeniu do wytrzeźwienia.

Wskaźnikami realizacji ww. zadań będą:

- ilość realizacji zadań z zakresu ochrony i promocji zdrowia, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, a także wypoczynku dzieci i młodzieży,
- ilość punktów informacyjno-konsultacyjnych i ilość udzielonych porad,
- ilość grup samopomocowych i osób z nich korzystających,

- ilość przeprowadzonych szkoleń i liczba uczestników,
- ilość kampanii/imprez, w trakcie których dokonano edukacji publicznej z zakresu uzależnień.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13' i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel realizowany będzie poprzez zadania:

- 1) monitorowanie przestrzegania zasad usytuowania i funkcjonowania miejsc sprzedaży i spożywania alkoholu na terenie gminy Międzyrzecz,
- 2) podejmowanie interwencji w stosunku do osób łamiących przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) opiniowanie wydawania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz prowadzenie kontroli w zakresie przestrzegania zasad obrotu tymi napojami,
- 4) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
- 5) podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedawania alkoholu osobom poniżej 18 roku życia,
- 6) w razie potrzeby występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Wskaźnikami realizacji ww. zadań będą:

- ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- ilość przeprowadzonych kontroli pod kątem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- ilość wydanych opinii w zakresie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Międzyrzeczu,

DZIAŁ II.

Kierunki i płaszczyzny realizacji Programu

Głównym kierunkiem realizacji programu jest profilaktyka realizowana na trzech poziomach, odpowiednio do stopnia ryzyka:

- 1) profilaktyka uniwersalna - adresowana do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (dzieci, młodzieży, rodziców, osób dorosłych, kobiety w ciąży); jej celem jest dostarczanie każdemu wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom uzależnień,
- 2) profilaktyka selektywna - adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na występowanie szczególnych warunków i życiowych, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci adoptowane, młodzież, która "wypadła" ze szkoły, bezdomni itp.); jest ona dostosowana do specyficznych potrzeb grupy,
- 3) profilaktyka wskazująca- adresowana jest do tych jednostek z grup ryzyka, u których występują wczesne sygnały, problemy i liczne niepokojące zachowania (np. częste wagary, okresowe upijanie się); jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji; wymaga indywidualnej diagnozy i polega na redukowaniu czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku; mogą być podejmowane działania terapeutyczne.

DZIAŁ III.

Podmioty przewidziane do realizacji Programu

1. Podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu jest Burmistrz Międzyrzecza oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyrzeczu.

Przy realizacji poszczególnych zadań istotną rolę odgrywać powinny także organizacje pozarządowe i inni partnerzy zewnętrzni zapraszani do współpracy. Skuteczna realizacja programu możliwa jest tylko przy kooperacji wszystkich środowisk działających w tym obszarze.

2. Podmiotami przewidzianymi do realizacji Gminnego Programu w Międzyrzeczu są:

- 1) Urząd Miejski w Międzyrzeczu,
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu,
- 3) Placówki oświatowo-wychowawcze działające na terenie gminy Międzyrzecz,
- 4) Międzyrzeczki Ośrodek Sportu i Wypoczynku w Międzyrzeczu,
- 5) Komenda Powiatowa Policji w Międzyrzeczu,
- 6) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Międzyrzeczu,
- 7) Placówki służby zdrowia (stacjonarne i ambulatoryjne zakłady leczenia odwykowego, szpitale),
- 8) Organizacje pozarządowe oraz inne podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 9) Areszt Śledczy,
- 10) Jednostka Wojskowa,

3. Przy realizacji programu przewidziano również współpracę z:

- 1) Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Zielonej Górze,
- 2) Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego,
- 3) Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie,
- 4) Krajowym Biurem ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

DZIAŁ IV.

Sposoby realizacji Programu

1. Przy realizacji Programu stosowane będą następujące strategie:

- 1) Strategia informacyjna - realizowana na każdym poziomie zagrożeń, której celem jest informowanie o skutkach zachowań ryzykownych i umożliwienie dokonywania racjonalnego wyboru: stosuje się tu założenie, iż dostarczanie informacji o skutkach zachowań negatywnych powoduje zmianę zachowań ryzykownych poprzez zmianę postawy;
- 2) Strategia edukacyjna - jej celem jest rozwijanie umiejętności społecznych i psychologicznych;
- 3) Strategia alternatyw - jej celem jest pomoc w zaspokajaniu ważnych potrzeb oraz satysfakcji życiowej poprzez możliwość zaangażowania się w pozytywną działalność; działania te mają stanowić alternatywę dla zachowań ryzykownych;
- 4) Strategia interwencyjna - jej celem jest wsparcie w sytuacjach kryzysowych oraz udzielanie specjalistycznej pomocy osobom jej potrzebującym oraz ich rodzinom;
- 5) Strategia zmniejszania szkód - jej celem jest zmniejszanie szkód indywidualnych jednostki oraz całego społeczeństwa.

2. Realizacja programu nastąpi poprzez:

- 1) wspieranie i powierzanie zadań organizacjom pozarządowym oraz innym podmiotom określonym w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 2) powierzanie zadań jednostkom Gminy Międzyrzecz,
- 3) przekazanie środków jednostkom sektora finansów publicznych na mocy porozumienia, bądź umowy,
- 4) zakup towarów i usług od podmiotów prawnych i fizycznych,
- 5) wsparcie finansowe i rzeczowe placówek służby zdrowia (stacjonarne i ambulatoryjne zakłady leczenia odwykowego, szpitale),

6) tworzenie bazy merytorycznej, organizacyjnej i materialnej niezbędnej do realizacji programu.

DZIAŁ V.

Zasady finansowania Programu

Zadania wynikające z Programu zgodnie z ustawami będą finansowane z opłat z tyt. wydanych przez Burmistrza Międzyrzecza zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Wysokość środków przewidzianych na realizację zadań określono w Dz. 851 Rozdz. 85153 oraz w Dz. 851 Rozdz. 85154 Budżetu Gminy Międzyrzecz na rok 2020.

DZIAŁ VI.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Międzyrzeczu

1. Za każdy udział w posiedzeniu Komisji, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5 % dla przewodniczącego posiedzenia komisji i sekretarza komisji oraz 4 % dla członka Komisji. Wynagrodzenie liczone jest od minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w przepisach odrębnych.

2. Wynagrodzenie jest wypłacane na podstawie listy obecności podpisanej przez przewodniczącego posiedzenia komisji.

DZIAŁ VII.

Monitorowanie problemów uzależnień na terenie gminy Międzyrzecz i ewaluacja Programu

Systematyczne monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnienia od alkoholu dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. System monitorowania stanowi zaplecze informacyjne dla podmiotów realizujących zadania z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień.

Monitorowanie zjawisk związanych z uzależnieniami polega w szczególności na: systematycznym zbieraniu danych, analizie sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań oraz przygotowaniu sprawozdania końcowego z realizacji Gminnego Programu dla Rady Miejskiej w Międzyrzeczu. Ewaluacja programu obejmuje systematyczną analizę rezultatów, w celu sprawdzenia, czy zaplanowane w Programie działania pozwoliły osiągnąć zamierzone cele. Ponadto analiza przebiegu realizacji poszczególnych działań ułatwi zaplanowanie dalszej pracy.

DZIAŁ VIII.

Preliminarz wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Międzyrzecz na rok 2020

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji	Termin	Podmiot przewidziany do realizacji	Przewidywana kwota na realizację zadań
1.	2.	3.	4.	5.	6.
I.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i ich rodzin.	1. Realizacja programów terapeutycznych: - Psychologiczna analiza progr. 12 kroków - Program dla współuzależnionych - Program zapobiegania nawrotom picia - Program dla osób doświadczających i stosujących przemoc - Miting otwarty „Opłatek 2020”	bieżąco	Urząd Miejski Oddz.Lecz.Uzal. Terapeuci Międzyrzeckie Centrum Leczenia Uzależnień	22 800,-
		2. Spotkania trzeźwościowe dla ruchów abstynenckich (Rokitno, Licheń)	bieżąco	Urząd Miejski Oddz.Lecz.Uzal. Grupy Samopom.	8 500,-
		3. Działalność „Klubu Aktywizacji Społecznej osób i rodzin z problemem uzależnień” przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu	bieżąco	Urząd Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyrzeczu	10 000,-
		4. Prenumerata czasopism, zakup literatury fachowej oraz materiałów edukacyjnych o	bieżąco	Urząd Miejski Międzyrzecz	2 000,-

		tematyce uzależnień i przemocy			
		5. Szkolenia osób pracujących na rzecz profilaktyki uzależnień – terapeuci, specjaliści, nauczyciele, pedagodzy. (STU-ALKO, STU-NARKO, szkolenia systemowe)	bieżąco	Urząd Miejski Oddz.Lecz.Uzał. Poradnia Odwyk. Instytucje szkolące	16 030,-
II.	Udzielanie rodzinom, w których występuje problem alkoholowy lub narkotykowy pomocy psychospolecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Działalność GKRPA. - wynagrodzenia za prace w Komisji, - wynagrodzenie biegłych sporządzających opinie w przedmiocie uzależnień osób zgłaszanych o objęcie leczeniem odwykowym	bieżąco	GKRPA Oddz.Lecz.Uzał. Poradnia Odwyk. Sąd Prokuratura Policja OPS Zespół interdyscyplinarny ds. przemocy	12 640,-
		2. Dyżury i udzielanie porad w punktach konsultacyjnych, wstępne diagnozowanie osób i rodzin, w których występuje problemem alkoholowy, narkotykowy, uzależnień behawioralnych oraz przemoc w rodzinie - porady - diagnoza - warsztaty	bieżąco	Urząd Miejski PCPR Terapeuci i Specjaliści ds. Uzależnień, Pedagodzy Psycholodzy	40 480,-
		3. Prowadzenie i finansowanie świetlic opiekuńczo-wychowawczych – wsparcie dziennego w Bukowcu, Gorzycy, Kęszycy Leśnej, Kaławie, Kursku, Nietoperku, Pniewie Szumiącej, Wysokiej, Wyszanowie, : - wynagrodzenie opiekunów świetlic, - materiały, pomoce, usługi związane z pracą świetlic.	bieżąco	Urząd Miejski Rady Sołeckie	180 080,-
III.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych	1. Wsparcie Szkolnych Programów Profilaktyki Alkoholowej Narkotykowej i Przeciwdziałania Przemocy: - diagnoza w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących - szkolenia rad pedagogicznych, - warsztaty profilaktyczne dla rodziców, - programy i warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, - wsparcie psychologiczne i terapeutyczne – konsultacje, - wsparcie innych działań profilaktycznych podejmowanych przez szkoły	bieżąco	Dyrektorzy szkół Pedagodzy szkolni Specjaliści profilaktyki uzależnień GKRPA Policja	92 370,-
		2. Wsparcie działań profilaktycznych realizowanych w środowiskach grup wysokiego ryzyka: Żołnierze 17 WBZ, Osadzeni Aresztu Śledczego	bieżąco	Urząd Miejski Terapeuci JW. 17 WBZ Areszt Śledczy	9 600,-
		3. Realizacja programu profilaktycznego dla dzieci z zajęciami sportowymi bezpłatnej nauki pływania (zajęcia pozalekcyjne).	bieżąco	Urząd Miejski GZO Szkoły MOSiW	83 500,-
		4. Wsparcie profilaktyki alkoholowej dla kierowców. – zajęcia edukacyjne i reedukacyjne	bieżąco	Urząd Miejski Policja Szkoły Jazdy	2 000,-
IV.	Wspomaganie instytucji pokrewnych w działaniu	1. Dotacja dla Stowarzyszenia Caritas przy parafii św. Jana – prowadzenie świetlic wsparcia dziennego i środowiskowych dla dzieci i młodzieży „Ciepły kącik u Jezusa” i „Młodzi z Arki Przyszłości”	bieżąco	Urząd Miejski Caritas	70 000,-
		2. Dotacja dla Stowarzyszenia Rodzin Katolickich przy parafii św. Jana – wsparcie przy organizacji zimowiska z programem profilaktycznym w Szklarskiej Porębie	bieżąco	Urząd Miejski Stowarzyszenie	10 000,-